

ANTI-PESTPROTOCOL

SCHOLEN AAN ZEE

Den Helder

Juni 2021

Inhoudsopgave

1. Voorwoord

2. Inleiding

- 2.1 Het anti-pestprotocol
- 2.2 Wat is pesten?
- 2.3 Wat zijn de kenmerken van pesten?
- 2.4 De betrokken partijen
- 2.5 Hoe wordt er gepest?
- 2.6 Mogelijke signalen

3. Het anti-pestprotocol

- 3.1 De uitgangspunten
- 3.2 De vijfsporenaanpak
- 3.3 De taak van de medewerkers van Scholen aan Zee
- 3.4 De rol van de anti-pestcoördinator

4. Het stappenplan na een melding van pesten

- 4.1 De mentor of coach
- 4.2 De schoolleider/ondersteuningscoördinator
- 4.3 Het pestproject (optioneel)
- 4.4 Schorsing/opleggen maatregel

5. Cyberpesten

- 5.1 Wat is cyberpesten?
- 5.2 Hoe wordt er gepest?
- 5.3 Het stappenplan na een melding van cyberpesten
- 5.4 Reglement voor IT-gebruik(ers) op Scholen aan Zee

6. Ten slotte

- Bijlage A. Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten
- Bijlage B. Anti-pestprogramma's

7. Anti-pestaanpak per afdeling

- Bijlage A. Beroepsonderwijs aan Zee
- Bijlage B. Mavo aan Zee
- Bijlage C. Lyceum aan Zee
- Bijlage D. Schakel aan Zee
- Bijlage E. Junior College

1. Voorwoord

Verbondenheid, plezier, persoonlijke ontwikkeling, ambitie, samenwerken en gastgerichtheid zijn de zes kernwaarden die leidend en sturend zijn in het handelen van alle medewerkers en leerlingen van Scholen aan Zee. Hiermee wordt uitgesproken dat we een veilig werk- en pedagogisch klimaat willen bieden, waarin leerlingen en medewerkers zich harmonieus kunnen ontwikkelen, goede (leer-)prestaties mogelijk zijn en een open en prettige werksfeer in en buiten de klas/werkplek gecreëerd wordt. Daarnaast is zorgen voor de sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers ook wettelijk verplicht (Arbowet en cao). Ook ouders/verzorgers spelen hier een rol in. Daarom wordt ook van ouders/verzorgers verwacht dat zij zich hieraan conformeren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook serieus genomen worden en iedereen moet hier alert op zijn. Pesten betekent dat iemands grenzen overschreden worden en dat kan een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van iemands leven.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten medewerkers, ouders/verzorgers en leerlingen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Medewerkers hebben echter een taak samen met de ouders/verzorgers en de leerlingen bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van medewerkers in de school en moeten om hulp durven te vragen. Medewerkers dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

In dit protocol staan de richtlijnen die worden gehanteerd bij constatering van pestgedrag. Maar er staan vooral voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen. Het is erop gericht leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers op de hoogte te brengen van alles wat Scholen aan Zee wil doen om een zo veilig mogelijk klimaat te scheppen.

2. Inleiding

2.1 Het anti-pestprotocol

In het anti-pestprotocol is vastgelegd dat Scholen aan Zee pestgedrag niet accepteert en dat pestgedrag volgens een vooraf bepaalde handelwijze wordt aangepakt. Voordat de handelwijze wordt besproken, volgen eerst de definities en kenmerken van pesten en daarna een overzicht van de betrokken partijen. Ten slotte volgen enkele vormen van pesten en de signalen.

2.2 Wat is pesten?

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meerdere personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld (Veenstra, R., Lindenberg, S., Huitsing, G., Sainio, M., & Salmivalli, C. (2014). *The role of teachers in bullying: The relation between antibullying attitudes, efficacy, and efforts to reduce bullying*. Journal of Educational Psychology).

2.3 Wat zijn de kenmerken van pesten?

In de literatuur wordt pesten gekenmerkt door de volgende vijf aandachtspunten:

- systematisch, zich herhalend negatief gedrag;
- bedoeling om doelbewust te kwetsen of onderuit te halen;
- toebrengen van fysieke, psychische en sociale schade aan het slachtoffer;
- een ongelijke machtsbalans tussen pester(s) en gepeste(n). De dader heeft vaak een dominante houding ten opzichte van het slachtoffer;
- een sociale functie: pesterijen treden bijna altijd op in groepsverband. Pestkoppen verwerven een centrale positie in de groep. Het is vaak niet de drang tot kwetsen, maar de behoefte erbij te horen, iets te betekenen wat hun tot dit gedrag aanzet.

2.4 De betrokken partijen

In 1996 schreef de Finse onderzoekster Christina Salmivalli met een aantal collega's het invloedrijke artikel *'Bullying as a group process: Participant roles and their relations to social status within the group'*, Aggressive Behavior, over de rollen die leerlingen kunnen innemen in het groepsproces van pesten. De rolbenadering kent zes rollen die aangeven hoe leerlingen bij pesten betrokken kunnen zijn. Er zijn twee rollen die voor de hand liggen als het om pesten gaat. Enerzijds is er de dader, degene die het initiatief neemt om anderen te pesten, anderzijds is er het slachtoffer, degene die wordt gepest.

Initiatiefnemende daders die beginnen met pesten staan namelijk niet alleen. Ze krijgen ondersteuning van de meelopers, kinderen die actief mee gaan pesten. Ook zijn er aanmoedigers: ze doen niet actief mee, maar staan er vaak bij en moedigen de dader aan door bijvoorbeeld te gaan lachen (publiek). Er zijn dus verschillende rollen in het groepsproces van pesten die ervoor zorgen dat het pesten voortduurt. Het verschil tussen deze rollen is klein. Het zit vooral in het moment waarop het pesten begint en de manier van pesten.

Naast pesten of het ondersteunen daarvan kunnen leerlingen op een andere manier bij pesten betrokken zijn. Aan de kant van het slachtoffer staan verdedigers. Zij helpen slachtoffers door bijvoorbeeld actief op te treden tegen daders. Dit gedrag kan risicovol zijn, doordat daders hun agressie ook op de verdedigers kunnen gaan richten. Een minder opvallende vorm van verdedigen is om hulp te halen of het slachtoffer na het pesten te steunen, gerust te stellen of te troosten. Op deze manier ervaart de gepeste leerling wel steun, maar is de kans voor de verdediger om het volgende slachtoffer te worden kleiner.

Ten slotte zijn er nog leerlingen die niet actief betrokken zijn bij het pesten, de buitenstaanders. Deze leerlingen zijn vaak wel aanwezig als er wordt gepest, maar ze doen niet mee en grijpen ook niet in om het te proberen te stoppen. Buitenstaanders spelen een belangrijke rol in het laten voortduren van het pesten. Door niets te doen, stemmen ze er impliciet mee in: wie zwijgt stemt toe.

2.5 Hoe wordt er gepest?

- o **Sociale media:** mailtjes, WhatsApp, Skype, Facebook, Snapchat, etc.
- o **Verbaal geweld:** vernederen, belachelijk maken/bespotten, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, belastende briefjes schrijven etc.

- **Lichamelijk geweld:** trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken, wapens gebruiken etc.
- **Achternvolgen:** opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten etc.
- **Uitsluiting:** doodzwijgen, nadrukkelijk minachten en negeren, uitsluiten van feestjes en groepsopdrachten etc.
- **Stelen en vernielen:** afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen etc.
- **Afpersing:** dwingen om geld of spullen af te geven, het dwingen om iets voor de pester te doen etc.
- **Roddelen:** op een voortdurend negatieve manier praten over een medeleerling.
- **(Seksuele) intimidatie:** handtastelijkheden, intimiderende opmerkingen etc.
- **Iets onaangenaam en onmogelijk maken:** constant de rotklussen geven, bestanden wissen van de computer, informatie niet geven, natte sponzen op de stoel leggen etc.
- **Dreigen en machtsmisbruik:** variërend van dreigen met bijvoorbeeld verwijdering tot vage dreigementen in de trant van 'we krijgen jou nog wel'.

2.6 Mogelijke signalen

- Niet naar school willen.
- Thuis niet meer over school willen praten.
- Nooit medeleerlingen thuis uitnodigen of uitgenodigd worden.
- Achteruitgang van resultaten, concentratieproblemen, geheugenverlies.
- Regelmatig spullen kwijt zijn of spullen worden vernield.
- Lichamelijke klachten: (vaak) hoofd- of buikpijn, stress, gespannenheid, slaapproblemen, trillen, transpireren.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Niet alleen naar buiten durven, bijvoorbeeld om boodschappen te doen.
- Ziekteverzuim, spijbelen.
- Als pesten langer aanhoudt, kunnen klachten blijvend zijn en leiden tot een Post Traumatisch Stress Syndroom (PTSS) of (chronische) depressie.
- Zelfmoordneigingen.

3. Het anti-pestprotocol

3.1 De uitgangspunten

Voor het goed functioneren van het protocol wordt er uitgegaan van de volgende voorwaarden:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: medewerkers, ouders/verzorgers, maar vooral leerlingen.
- Medewerkers dienen pesten te signaleren en duidelijk stelling te nemen tegen het pesten.
- Scholen aan Zee beschikt over een directe aanpak wanneer pesten de kop opsteekt (zie dit protocol).
- Scholen aan Zee ontplooit preventieve lesactiviteiten, verdeeld over alle leerjaren. Afhankelijk van de ontwikkelingen, zowel landelijk, gemeentelijk of op schoolniveau worden deze lesactiviteiten verder aangepast.
- Scholen aan Zee heeft met het Openbaar Ministerie, de gemeente Den Helder, bureau Halt, De Pijler en ROC Kop van Noord-Holland het convenant 'De veilige school' ondertekend.
- Scholen aan Zee heeft wat pesten betreft een gedeelde verantwoordelijkheid met ouders/verzorgers.
- Bij het tonen van ernstig wangedrag kan de procedure schorsing en verwijdering worden toegepast.

3.1.1 Vormen van preventie

Ter preventie van pesten biedt Scholen aan zee op verschillende niveaus preventieve activiteiten. Bij de primaire preventieactiviteiten bieden preventielessen door de mentor uitkomst. Jaarlijks vindt in de eerste maanden van het schooljaar de landelijke 'Week Tegen Pesten' plaats. Alle afdelingen van Scholen aan Zee doen deze week activiteiten gericht op de preventie van pesten. Daarnaast worden leerlingen geïnformeerd over welke stappen zij kunnen zetten wanneer zij met pesten op school in aanraking komen.

Naast de begeleiding die door mentoren of coaches wordt gegeven op het gebied van studievoordigheden, besteedt de mentor of coach ook aandacht aan sociaal-emotionele thema's zoals samenwerken, communiceren en afspraken in de klas. Door aandacht te besteden aan deze thema's, wordt er tegelijkertijd ook gewerkt aan de preventie van pesten.

Bij secundaire preventie, worden de negatieve effecten van pesten zoveel mogelijk beperkt. Bij deze activiteiten wordt er gekeken wat er nodig is om met een snelle interventie de gevolgen te beperken. Hierbij heeft Scholen aan Zee de mogelijkheid om de expertise van het Ondersteuningspunt (OSP) in te schakelen, zodat er op een laagdrempelige manier binnen de school extra ondersteuning kan worden ingeschakeld. Deze hulp kan bestaan uit ondersteuning bij individuele gesprekken en klassikale gesprekken.

In de tertiaire preventie wordt er buiten de school hulp ingeschakeld. Te denken valt aan externe hulpverlening. Bij deze vorm van preventie vindt Scholen aan Zee het belangrijk om af te stemmen met de hulpverlening, zodat er adequate hulpverlening kan plaatsvinden voor de betreffende leerling. Voor alle niveaus van preventie is de anti-pestcoördinator beschikbaar voor alle betrokkenen bij de school, inclusief ouders/verzorgers, ter ondersteuning en coördinatie.

3.2 De vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van het Nationaal Onderwijsprotocol heeft Scholen aan Zee zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. De vijfsporenaanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: de gepeste/het slachtoffer, de pester, de ouders/verzorgers, de klasgenoten en de medewerkers.

1. Scholen aan Zee biedt steun aan de jongere die gepest wordt:
 - Het probleem wordt serieus genomen;
 - Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt;
 - Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen;
 - Het aanbieden van hulp (intern, eventueel extern).
2. Scholen aan Zee biedt hulp aan de pester:
 - Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen ervan;
 - De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen;
 - Wijzen op het gebrek van empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag;

- Het aanbieden van hulp (intern, eventueel extern).
3. Scholen aan Zee werkt samen met ouders/verzorgers:
- Ouders/verzorgers die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen;
 - Scholen aan Zee werkt samen met de ouders/verzorgers om pesten aan te pakken;
 - Scholen aan Zee adviseert ouders/verzorgers in het omgaan met hun gepeste of pestende kind;
 - Scholen aan Zee adviseert ouders/verzorgers zo nodig deskundige hulp in te schakelen.

De ouders/verzorgers van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

4. De rol van ouders/verzorgers:
- De school heeft wat pesten betreft een gedeelde verantwoordelijkheid met ouders/verzorgers.
- Ouders/verzorgers in een vroeg stadium betrekken en ernaar streven om ouders/verzorgers op school uit te nodigen voor een gesprek.
 - Ouders/verzorgers hebben ook een signalerende rol en weten wie zij binnen school moeten benaderen.
 - Het is belangrijk om afspraken te maken die zowel thuis als op school gehanteerd worden.
5. De rol van mentoren of coaches/medewerkers:
- Afhankelijk van de situatie bespreekt de mentor of coach met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. Scholen aan Zee zorgt ervoor dat schoolleiding, mentoren, coaches en medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in het bijzonder. Indien de mentor of coach het probleem niet kan oplossen, wordt de anti-pestcoördinator bij de zaak betrokken.

3.3 De taak van de medewerkers van Scholen aan Zee

Wanneer er pesten wordt waargenomen of op het moment dat er vermoedens van pesten zijn, heeft iedereen die bij Scholen aan Zee werkt een signalerende taak. Er wordt van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen om hulp en overleg in gang te zetten. Pestgedrag wordt te allen tijde bij de anti-pestcoördinator gemeld. Hij zet i.o.m. mentor of coach/ondersteuningscoördinator de lijnen uit.

3.4 De rol van de anti-pestcoördinator

- Coördineert waar nodig mentoren of coaches tijdens de verschillende fasen in het proces.
- Coacht de mentor of coach op vaardigheden die nodig zijn bij dit traject.
- Kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.
- Vraagt regelmatig aandacht voor de problematiek via de nieuwsbrief aan de ouders/verzorgers en medewerkers.
- Houdt de ontwikkelingen omtrent methoden, trainingen, programma's etc. in de gaten.
- Adviseert de schoolleiding en de ondersteuningscoördinator bij de ontwikkeling van een veilig pedagogisch klimaat en heeft de mogelijkheid om in overleg trainingen in te kopen.
- Bespreekt één keer per periode de lopende zaken en nieuwe ontwikkelingen met de ondersteuningscoördinator en schoolleiding.
- Evalueert één keer per schooljaar met alle anti-pestcoördinatoren het protocol. De anti-pestcoördinatoren leggen de op- of aanmerkingen bij het College van Bestuur neer.

4. Het stappenplan na een melding van pesten

4.1 De mentor of coach

- De mentor of coach kan in voorkomende gevallen een keuze maken om het pestsignaal klassikaal of in een kleinere setting bespreekbaar te maken. De mentor of coach kan hiervoor advies vragen aan de anti-pestcoördinator/ondersteuningscoördinator.
- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor of coach eerst met de gepeste en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor of coach een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. Op basis van deze gesprekken maakt de mentor of coach een inschatting of een herstelgesprek haalbaar is. Indien dit mogelijk is, volgt een herstelgesprek. Wanneer dit niet mogelijk blijkt, wordt de ondersteuningscoördinator ingeschakeld.
- De mentor of coach bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- De mentor of coach praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
- De mentor of coach stuurt de gemaakte afspraken door aan de betrokken ouders/verzorgers van de klas.
- Als binnen twee weken nog steeds signalen bij de mentor of coach binnenkomen, meldt de mentor of coach dit aan de ondersteuningscoördinator.
- In overleg met de ondersteuningscoördinator kunnen er gesprekken plaatsvinden met leerlingen, klas, ouders/verzorgers of externen.
- Alle acties worden in Magister genoteerd.

4.2 De schoolleider/ondersteuningscoördinator

- De schoolleider/ondersteuningscoördinator schuift bij de mentor of coach aan bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- Zij organiseren gesprekken met leerlingen, klas, ouders/verzorgers of externen.
- In de gesprekken met de betrokkenen wordt er ook gekeken naar de onderliggende oorzaken van het getoonde gedrag; er wordt ook gekeken of er eventueel ondersteuning nodig is.
- Ze bespreken de mogelijkheid tot hulp met ouders/verzorgers, mentor of coach en medewerkers.
- Alle acties worden in Magister genoteerd.

4.3 Het anti-pestproject (optioneel)

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij ertoe verplicht om individueel een programma te volgen. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling. Het gaat in principe om zes ontmoetingen en huiswerk. De ouders/verzorgers worden van dit project op de hoogte gesteld.

4.4 Schorsing/opleggen maatregel

Wanneer ook het verplichte anti-pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, kan de directeur/het College van Bestuur een disciplinaire maatregel opleggen, zoals bijvoorbeeld het schorsen van een leerling (procedure schorsing en verwijdering).

5. Cyberpesten

5.1 Wat is cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via sociale media. Cyberpesten kan anders zijn dan pesten in het gewone dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van sociale media veel groter is. Je kunt je als kind moeilijker verdedigen, het is een publieke vernedering, omdat iedereen het kan lezen en het blijft actief, omdat het lastig is om iets van internet te verwijderen. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking en is het voor ouders/verzorgers lastig om dit te controleren. Samenwerking tussen ouders/verzorgers en school is hierbij van groot belang.

5.2 Hoe wordt er gepest?

- Sociale media: hierbij wordt er onder andere gebruik gemaakt van nepaccounts.
- Pestmail: schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen.
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van haatmail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- Ongewenst contact met vreemden.
- Webcam-seks: beelden die ontvangen worden, kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden.
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pestmail.

5.3 Het stappenplan na een melding van cyberpesten

Met de ouders/verzorgers en leerling worden de volgende afspraken gemaakt:

- Bewaar de berichten/probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren.
- Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, berichten opslaan, screenshots).
- Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de personen kan blokkeren.
- Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school of social media account het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP-adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.
- Deel signalen met ouders/verzorgers en geef de ouders/verzorgers voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
- Verwijs de ouders/verzorgers zo nodig door naar de (school)politie.
- In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders/verzorgers aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld.
- Verwijs de pester en/of de gepeste door naar de anti-pestcoördinator wanneer verdere begeleiding nodig is.

5.4 Reglement voor IT-gebruik(ers) op Scholen aan Zee

In het 'Reglement IT-gebruik(ers) bij Scholen aan Zee' (www.scholenaanzee.nl pagina belangrijke documenten) is aangegeven wat niet is toegestaan. Gebruikers van wie geconstateerd is dat zij zich niet aan deze regels houden, worden zo spoedig mogelijk door de schoolleiding op hun gedrag aangesproken. Bij handelen in strijd met de regels vastgelegd in het reglement beslist uiteindelijk de directeur/het College van Bestuur over de te nemen (disciplinaire) maatregelen.

6. Ten slotte

Hierna volgen enkele bijlagen die door de afdelingen bij de aanpak van pesten benut kunnen worden:

- A. Het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten
- B. Anti-pestprogramma's
- C. Anti-pestaanpak per afdeling

Bijlage A

Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen en jongeren, in het bijzonder door de leraren en door de ouders.
2. Het bevoegd gezag en directie gaan, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het pestprobleem, uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen leraren, ouders en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op samenwerking.
3. Onze school wenst een samenwerking, zoals bedoeld onder punt 2., ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en te onderhouden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:
 - het werken met de 'vijfsporenaanpak';
 - het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het pestprobleem;
 - het bewust maken en bewust houden van de (levenslange) gevolgen van pesten;
 - een gerichte voorlichting over de preventie en de aanpak van het pesten aan alle ouders van de school;
 - het zorgen voor een voor iedere aan de school verbonden persoon toegankelijke, actuele informatie over het pestprobleem met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen;
 - het beschikbaar stellen van geld waarmee de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen, activiteiten voor ouders, de aanschaf van boeken en andere informatie wordt bekostigd;
 - het invoeren van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem op school, zodat probleemgedrag bij leerlingen zo vroeg mogelijk kan worden onderkend en tegengegaan.
5. De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een periodieke zelfevaluatie (bijvoorbeeld de PestTest ®) binnen een door de medezeggenschapsraad vastgestelde termijn.
6. Als het protocol is ondertekend, wordt een kopie op een duidelijk zichtbare plaats opgehangen in de school. De tekst van het protocol wordt verder bekend gemaakt via de schoolkrant en, indien aanwezig, de website van de school.

7. Het bevoegd gezag en de directie zorgen er verder voor dat naar aanleiding van de ondertekening van dit protocol een beleid tegen het pesten wordt geformuleerd. Dit beleid wordt in het schoolplan en de schoolgids opgenomen.

Naam en plaats van de school:

Getekend namens:

Bevoegd gezag directie/personeel,

.....

Medezeggenschapsraad/ouderraad/leerlingenraad

.....

Bijlage B

Anti-pestprogramma's

In maart 2013 presenteerden de Kinderombudsman en staatssecretaris Dekker van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) het plan van aanpak tegen pesten. Het aanbod aan anti-pestprogramma's is groot. Om scholen te begeleiden en te ondersteunen bij het kiezen van een goed anti-pestprogramma, heeft het Ministerie van OCW het Nederlands Jeugdinstituut gevraagd om een plan te maken voor beoordeling van anti-pestprogramma's. Om tot een wetenschappelijk verantwoorde validatie te komen, is daarom een onafhankelijke commissie van deskundigen samengesteld: de Commissie Anti-pestprogramma's.

In 2015 rapporteerde de Commissie aan het Ministerie van OCW over de toenmalige stand van zaken met betrekking tot het aantal en de kwaliteit van anti-pestprogramma's. Het Ministerie van OCW stelde via het Nederlandse Regieorgaan Onderwijsonderzoek een breed samengesteld Onderzoek consortium in. De Commissie heeft zes van de onderzochte programma's beoordeeld en heeft daar de beoordeling van het programma KiVa aan toegevoegd dat al eerder via een andere route was onderzocht. Hierover is in mei 2018 van de Commissie Anti-pestprogramma's een onderzoeksrapport verschenen waarin de beoordeling van de resultaten van het empirisch effectenonderzoek (2016/2017) van tien anti-pestprogramma's staan beschreven.

Beoordeling anti-pestprogramma's

De Commissie Anti-pestprogramma's heeft in 2013 als eerste stap criteria vastgesteld waar een goed anti-pestprogramma aan moet voldoen.

Dit zijn in het kort:

- Criterium 1: het programma is theoretisch goed onderbouwd;
- Criterium 2: het programma is empirisch adequaat onderbouwd;
- Criterium 3: de randvoorwaarden zijn duidelijk beschreven.

Vervolgens zijn programma eigenaren in de gelegenheid gesteld hun anti-pestprogramma aan te melden voor beoordeling door de onafhankelijke commissie. Dertien programma's die scholen kunnen gebruiken bij de aanpak van pesten zijn kansrijk als anti-pestprogramma. Dit is de uitkomst van de beoordeling van de onafhankelijke commissie die 61 ingediende methoden heeft beoordeeld op de theoretische en empirische onderbouwing en randvoorwaarden. Dit betekent niet dat alle afgewezen programma's per definitie niet (kunnen) werken. Sommige programma's werken bijvoorbeeld wel op andere terreinen (zoals op het versterken van weerbaarheid) of in een andere omgeving (zoals in een klinische praktijk), maar werken niet bij het terugdringen van pesten in en om de school.

In 2013 voldeden de programma's nog onvoldoende aan het tweede criterium dat werd opgesteld. Of dit nu wél in orde is, zou moeten blijken uit de resultaten van het empirisch effectenonderzoek van het Onderzoek consortium. Hiervoor zijn de volgende indicatoren opgesteld:

1. Er zijn eerste aanwijzingen voor effectiviteit beschikbaar;
2. In het effectenonderzoek is een adequaat onderzoeksdesign gehanteerd;
3. De metingen zijn verricht met betrouwbare en valide instrumenten;
4. De beoogde doelgroep is in het onderzoek bereikt;
5. De veranderingen hebben betrekking op doelen en doelgroep;
6. Er zijn adequate statistische technieken toegepast;
7. Er zijn effectgroottes berekend;
8. De statistische power van de gebruikte toets is voldoende.

De onderzochte programma's:

Universele interventie	Leeftijdsgroep (klas)
Kanjertraining	4 t/m 8 PO
Omgaan met elkaar	5 t/m 8 PO
Programma Alternatieve Denkstrategieën (PAD)	2 t/m 8 PO
Taakspel	3 t/m 8 PO
Zippy's vrienden	2 t/m 5 PO
PRIMA	6 t/m 8 PO; 1 & 2 VO
School Wide Positive Behavior Support (SWPBS)	3 t/m 8 PO
KiVa	5 t/m 8 PO
Selectieve interventie	
Alles Kidzzz	3 t/m 8 PO
Plezier op school	Transitie PO naar VO
Sta Sterk op School	5 t/m 8 PO; 1 & 2 VO

a. Kanjertraining

Op basis van het huidige en eerder onderzoek lijkt de Kanjertraining al met al een effect te kunnen hebben in klassen met veel conflicten, met name wanneer het wordt gegeven door een externe psycholoog.

d. Taakspel

Taakspel vermindert in het huidige onderzoek het aantal kinderen dat pest volgens klasgenoten. Bij een minder goede of slechte uitvoering neemt het aantal conflicten in de klas toe, wat niet gezien wordt bij goede implementatie. Ook zijn de effecten van Taakspel op slachtofferschap van pesten (zelfrapportage) kleiner bij minder goede implementatie. Mogelijk leidt de aandacht voor gedrag en het bevorderen van interactie tussen kinderen die pesten, gepeste en andere leerlingen, zowel tot een afname van pesten en conflict als tot meer bewustwording van de eigen rol bij gepeste kinderen. Deze resultaten sluiten aan bij resultaten uit eerder onderzoek, waarbij de resultaten op probleemgedrag na langere uitvoering wat overtuigender waren dan de effecten op pesten na het ene jaar in het huidige onderzoek.

e. Plezier op School

De bereidheid tot deelname aan het programma Plezier op School was laag. Hiervoor lijken meerdere redenen te bestaan, waaronder onvoldoende behoefte aan de training bij ouders en/of (de geselecteerde) kinderen en de grote problemen bij de financiering van preventief aanbod. Het programma kent wel een groot bereik onder kinderen die zichzelf aanmelden vanwege diverse sociale problemen. Resultaten uit eerder onderzoek geven aan dat Plezier op School een groot gunstig effect kan hebben op gepest worden bij jongens, dat bij follow-up behouden bleef.

f. PRIMA

De oorspronkelijke PRIMA aanpak is gebaseerd op het Bullying prevention program van Olweus (1993). Door PRIMA rapporteren kinderen wat minder pesten en depressieve gevoelens en worden zij wat minder vaak genoemd als gepest dan zonder PRIMA. PRIMA heeft grote effecten op nominaties voor pesten en gepest worden in klassen met meer conflicten, maar niet in klassen zonder conflicten. De effecten van zelfrapportage van pesten zijn specifiek voor kinderen die zelf ook gepest worden. Deze bevindingen gelden alleen voor een volledige uitvoering van de intensieve variant van PRIMA in dit onderzoek, en niet voor los uitvoeren van gedeeltes van PRIMA, zoals in de Nederlandse onderwijspraktijk veel voorkomt.

g. KiVa

KiVa maakt geen deel uit van het onderzoek van het consortium en is buiten het beschreven onderzoek om onderzocht. Het betreft een universeel programma, gericht op voorkomen en verminderen van pesten. KiVa laat binnen één jaar kleine effecten zien voor zelfrapportage van een globale maat voor gepest worden en voor verbaal en relationeel gepest worden. Er zijn geen effecten voor zelfrapportage van fysiek pesten en zelfrapportage van pesten. Nominaties voor gepest worden en pesten zijn niet gemeten.

Scholen aan Zee volgt de ontwikkelingen rond de anti-pestprogramma's en zal een keuze maken, zodra er geschikte antipestprogramma's voor het voortgezet onderwijs beschikbaar zijn.

Bijlage C

7. Anti-pestaanpak per afdeling

Binnen de afdelingen van Scholen aan Zee verschilt de aanpak om te komen tot een veilig pedagogisch klimaat. In de volgende bijlagen wordt de aanpak per afdeling beschreven.

De namen van de anti-pestcoördinatoren op de afdelingen staan op de website www.scholenaanzee.nl en zijn te vinden in de schoolgids van Scholen aan Zee (ook te raadplegen via de website).

Inventarisatie anti-pest- en groepsvormingsprogramma Beroepsonderwijs aan Zee

Klas 1

- Introductie begin schooljaar (3 dagen). Hier staat groepsvorming centraal en daarbij wordt een les leefstijl besteed aan pesten.
- Project “Los zand” (groepsvorming) door de Helderse Vallei.
- Per week 1 mentoruur, de mentor werkt met de methode “Tumult”.
- Per week 1 mentorbegeleidingsuur. In deze tijd kan de mentor allerlei onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas behandelen. Groepsvorming, individueel welbevinden resultaten en voortgang zijn dan een steeds terugkerend gespreksonderwerp.
- Musical n.a.v. het boek “Spijt” van Carry Slee.
- Voorlichting bureau Halt thema “online veiligheid”.
- Bij Mens en Maatschappij diverse lessen over vriendschap, groepsdruk, pesten enz.
- Globaland.

Klas 2

- Introductie begin schooljaar (2 dagen). Hierin staat groepsvorming centraal en daarbij wordt een les leefstijl besteed aan pesten.
- Project “Los zand” (groepsvorming) door de Helderse Vallei.
- Per week 1 mentoruur, de mentor werkt met de methode “Tumult”.
- Per week 1 mentorbegeleidingsuur. In deze tijd kan de mentor allerlei onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas behandelen. Groepsvorming, individueel welbevinden, resultaten en voortgang zijn dan steeds terugkerende gespreksonderwerpen.
- In de voorstelling ‘RESPECT’ door ROET staan sociale media, pesten, grensoverschrijdend gedrag en groepsdruk centraal.
- Voorlichting bureau Halt thema “Invloed van de groep”.
- Bij Mens en Maatschappij diverse lessen over vriendschap, groepsdruk, pesten enz.

Klas 3

- Introductie begin schooljaar kampeerboerderij “Dijkgatsbos”.
- Per week 1 mentorbegeleidingsuur. In deze tijd kan de mentor allerlei onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas behandelen. Groepsvorming, individueel welbevinden, resultaten en voortgang zijn dan steeds terugkerende gespreksonderwerpen.
- 1 uur per week LOB door de mentor. Gericht op persoonlijke ontwikkeling en voortgang van de leerling. Programma KeuzeWeb. Dit is niet echt een anti-pestprogramma maar er zitten wel items in die raakvlak hebben met gedrag in een groep.

Klas 4

- Per week 1 uur mentorbegeleiding. In deze tijd kan de mentor allerlei onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas en of leerling behandelen. Groepsvorming, individueel welbevinden resultaten en voortgang zijn dan steeds terugkerende gespreksonderwerpen.
- 1 uur per week LOB door de mentor. Gericht op persoonlijke ontwikkeling en voortgang van de leerling. Programma KeuzeWeb. Dit is niet echt een anti-pestprogramma maar er zitten wel items in die raakvlak hebben met gedrag in een groep.

Inventarisatie anti-pest- en groepsvormingsprogramma Mavo aan Zee

Eerste klas

- Introductieweek: aandacht voor de klas, leefstijllessen en pesten staan centraal en hier wordt ook uitgelegd wie welke rol heeft.
- Burgerschapslessen over vriendschap, groepsdruk, pesten enz.
- LO-lessen met als thema groepsvorming (1^e periode en een herhaling in januari).
- Per week 1 mentorbegeleidingsuur. In deze tijd kan de mentor allerlei onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas behandelen. Groepsvorming, individueel welbevinden, resultaten en voortgang zijn dan steeds terugkerend gespreksonderwerpen.
- Dagje naar Amsterdam: goed voor de teambuilding.
- Voorlichting bureau Halt thema "Online veiligheid".
- 'Week Tegen Pesten' (lessen over omgaan met elkaar en verschillen tussen elkaar. Dit zorgt op lange termijn voor minder pestgedrag in de klas).
- Paarse vrijdag (een dag die in het teken staat van respect hebben voor andere seksualiteiten).

Tweede klas

- Introductieweek: aandacht voor de klas, leefstijllessen en pesten staan centraal en hier wordt ook uitgelegd wie welke rol heeft.
- Burgerschapslessen over vriendschap, groepsdruk, pesten enz.
- LO-lessen met als thema groepsvorming (1^e periode en een herhaling in januari).
- Mentoruur waar pesten behandeld wordt.
- Voorlichting bureau Halt thema "Invloed van de groep".
- 'Week Tegen Pesten' (lessen over omgaan met elkaar en verschillen tussen elkaar. Dit zorgt op lange termijn voor minder pestgedrag in de klas).
- Paarse vrijdag (een dag die in het teken staat van respect hebben voor andere seksualiteiten).

Derde klas

- Kennismaking om teambuilding te bevorderen en het uitleggen van de rollen.
- LO-lessen met als thema groepsvorming (1^e periode en een herhaling in januari).
- Stedentrip: goed voor de teambuilding.
- Coach, die pestproblematiek in de gaten houdt en eventueel signalen doorgeeft aan de anti-pestcoördinator.
- Paarse vrijdag (een dag die in het teken staat van respect hebben voor andere seksualiteiten).

Vierde klas

- Kennismaking en het uitleggen van de rollen.
- LO-lessen met als thema groepsvorming (1^e periode en een herhaling in januari).
- Coach, die pestproblematiek in de gaten houdt en eventueel signalen doorgeeft aan de anti-pestcoördinator.
- Paarse vrijdag (een dag die in het teken staat van respect hebben voor andere seksualiteiten).

Inventarisatie anti-pest- en groepsvormingsprogramma Lyceum aan Zee

Leerjaar 1

- Drie dagen introductie. Hierin staan kennismaken met elkaar en groepsafspraken centraal.
- Per week één mentoruur. Methode 'Tumult' wordt gebruikt ter ondersteuning. Er wordt gewerkt aan studievaardigheden en sociaal emotionele vaardigheden.
- Tijdens de 'Week Tegen Pesten' wordt expliciet stilgestaan bij het thema pesten.
- Docenten zijn getraind in coachingsvaardigheden.
- Burgerschapslessen worden gegeven op het vwo. In de overige eerste klassen (havo) wordt er binnen het vak levensbeschouwelijke vorming ruim aandacht gegeven aan actief burgerschap en sociale integratie.
- Incidenteel gastlessen van de Brijderstichting: confrontatie eigen gedrag op social media, omgangregels bij het gebruik van social media en gevolgen cyberpesten.
- Vanaf schooljaar 2018-2019 wordt er aandacht besteed in de lessen aan LHBT en aan 'Paarse vrijdag'.

Leerjaar 2

- Per week 1 mentorbegeleidingsuur, de mentor werkt met de methode 'Tumult'. Daarbij ligt de nadruk in het boek op studievaardigheden, maar er is aanvullend online materiaal beschikbaar om onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas behandelen. Groepsvorming, individueel welbevinden, resultaten en voortgang zijn dan steeds terugkerende gespreksonderwerpen. In deze tijd behandelt de mentor allerlei onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas.
- Docenten zijn getraind in coachingsvaardigheden.
- Incidenteel gastlessen van de Brijderstichting: confrontatie eigen gedrag op social media, omgangregels bij het gebruik van social media en gevolgen cyberpesten.
- Vanaf schooljaar 2018-2019 wordt er aandacht besteed in de lessen aan LHBT en aan 'Paarse vrijdag'.

Leerjaar 3

- Per week 1 mentorbegeleidingsuur, waarbij de methode Tumult wordt ingezet, waaronder het katern met aandacht voor sociaal-emotionele vaardigheden. In deze tijd behandelt de mentor allerlei onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas. Groepsvorming, individueel welbevinden, resultaten en voortgang zijn een steeds terugkerend gespreksonderwerp.
- Docenten zijn getraind in coachingsvaardigheden.
- 1 uur per week LOB door de mentor, eerste helft van het jaar. Gericht op persoonlijke ontwikkeling en voortgang van de leerling. Programma KeuzeWeb. Dit is geen anti-pestprogramma, maar er zitten items in die raakvlak hebben met gedrag in een groep.
- Vanaf schooljaar 2018-2019 wordt er aandacht besteed in de lessen aan LHBT en aan 'Paarse vrijdag'.

Leerjaar 4

- Introductie begin schooljaar, hierin staat groepsvorming centraal; tijdens de introductie wordt direct al gelet op pestgedrag om problemen later in het jaar voor te zijn.
- Per week 1 uur mentorbegeleiding. In deze tijd behandelt de mentor allerlei onderwerpen naar eigen inzicht en behoefte van de klas en/of leerling(en). Groepsvorming, individueel welbevinden, resultaten en voortgang zijn steeds terugkerende gespreksonderwerpen.
- Docenten zijn getraind in coachingsvaardigheden.
- Binnen het vak maatschappijleer wordt uitgebreid aandacht besteed aan burgerschap.

Leerjaar 5

- Per week 1 uur beschikbaar voor mentorbegeleiding. Indien nodig wordt aandacht besteed aan pestgedrag en worden afspraken gemaakt, al dan niet in samenspraak met ondersteuningscoördinator en/of schoolleider.
- Docenten zijn getraind in coachingsvaardigheden.

Leerjaar 6

- Per week 1 uur beschikbaar voor mentorbegeleiding. Indien nodig wordt aandacht besteed aan pestgedrag en worden afspraken gemaakt, al dan niet in samenspraak met ondersteuningscoördinator en/of schoolleider.
- Docenten zijn getraind in coachingsvaardigheden.

Inventarisatie anti-pest- en groepsvormingsprogramma Schakel aan Zee

Op de Schakel zijn veiligheid, respect en structuur van groot belang voor een veilig schoolklimaat waarin iedereen er mag zijn. Medewerkers op de Schakel hebben een grote affiniteit met de populatie leerlingen. Dit is nodig om een vertrouwde relatie met leerlingen aan te kunnen gaan. Door de enorme diversiteit is het van belang dat er wederzijds respect is en de structuur geeft leerlingen vertrouwen in elkaar en in school. Respect, vertrouwen en de veiligheid zorgen ervoor dat pesten weinig of geen voedingsbodem heeft op de Schakel. Op de Schakel is een docent als anti-pestcoördinator benoemd.

De kernwaarden zijn op onderstaande wijze zichtbaar binnen de school in het contact van leerling naar medewerkers en medewerkers richting leerling.

- Docenten en onderwijsassistenten zijn gekoppeld als mentor aan een vaste klas. De leerling heeft elke dag les van zijn/haar mentor. Hierdoor ontstaat er een vertrouwensband.
- Elke dag is er les van 9.00 uur tot 15.00 uur. De klas is vanaf 8.45 uur open voor inloop. Docenten zijn vanaf 8.55 uur aanwezig in de klas. Indien leerlingen vroeger op school zijn, is er een ruimte voor hen beschikbaar.
- In elke klas wordt structureel aandacht besteed aan groepsvormingsactiviteiten.
- In elke klas wordt er gesproken over normen, waarden en gewoontes in de Nederlandse maatschappij.
- Leerlingen worden met de voornaam genoemd en docenten worden aangesproken met mevrouw of meneer en evt. voor- of achternaam.
- Leerlingen worden door mentoren of andere medewerkers van de Schakel begeleid wanneer er zich problemen voordoen.
- Er is een CAL (contactpersoon allochtone leerlingen) op de Schakel aanwezig. Ze spreekt Arabisch en kan hierdoor als vertrouwenspersoon voor de Arabischstalige leerlingen dienen. De ondersteuningscoördinator van Schakel is ook vertrouwenspersoon op de Schakel voor de leerlingen.
- Er wordt gebruik gemaakt van een "talk" indien een leerling in zijn/haar moedertaal een verhaal kwijt wil.
- Er vinden met regelmaat excursies voor leerlingen plaats onder begeleiding van mentoren (goed voor teambuilding in een klas).
- Het is een vanzelfsprekendheid dat er in elke klas enorme niveauverschillen zijn. Leerlingen zijn hierdoor ook aangewezen op hulp van elkaar. Er wordt veel samengewerkt. Leren van en met elkaar is een gewoonte en geen bijzonderheid.
- Er wordt in de klas aandacht besteed aan gevoelens en indien nodig wordt dit in kleine groepen gedaan. Bijvoorbeeld jongens/meisjes of kleine gemengde groepen.
- Elke leerling is in beeld bij docenten, doordat de mentoren verantwoordelijkheid hebben om mentorleerlingen in beeld te hebben.
- Signalen van pesten worden serieus genomen door de docent en indien nodig ook besproken binnen het team en eventueel met de anti-pestcoördinator.
- De werkdag voor medewerkers start met een briefing. Iedere medewerker wordt gezien en gehoord.
- Docenten heten leerlingen persoonlijk welkom in de groep en bellen leerlingen en/of ouders/verzorgers wanneer de leerling afwezig is. Leerlingen ervaren op deze manier dat ze erbij horen en dat er op hen wordt gerekend.
- De afspraken in de klassen worden consequent gehanteerd. Dit geeft rust en regelmaat.
- Er wordt door docenten gesurveilleerd in pauzes. Op deze manier vinden er veel informele gesprekjes plaats, wordt er geobserveerd door docenten en kan er eventueel actie ondernomen worden.

Inventarisatie anti-pest- en groepsvormingsprogramma Junior College

Het Junior College is een kleinschalige en overzichtelijke afdeling met een goed pedagogisch klimaat. Er is persoonlijke aandacht voor de leerlingen en de leerlingen worden gekend. Met plezier naar school gaan en je veilig voelen, dat wil iedereen. Op het Junior College wordt er alles aan gedaan om dit te realiseren.

Leerjaar 1

Tijdens de introductieweek is er uitgebreid aandacht voor de klas. Met name voor de verschillende individuen en het werken aan het vormen van een groep waar je niet met iedereen bevriend hoeft te zijn maar elkaar wel respecteert en het voor elkaar opneemt.

De activiteiten in de introductieweek zijn vooral gericht op samenwerken. Elke ochtend zijn er leefstijllessen waarin een goede omgang met elkaar en het probleem pesten centraal staan. Tijdens deze lessen wordt uitgelegd en besproken welke rollen een ieder zou kunnen vervullen om vooral het pesten te voorkomen of te stoppen.

Ook tijdens de burgerschapslessen staan samenwerking en respectvol met elkaar omgaan centraal en ook het mentuur wordt grotendeels gevuld met onderwerpen als wederzijds respect en loyaliteit naar elkaar. Een dag naar Amsterdam komt de teambuilding zeker ten goede. Hiernaast krijgen alle eerstejaars leerlingen voorlichting van Bureau Halt over online veiligheid waarbij er aandacht is voor cyberpesten.

Leerjaar 2

Tijdens de introductieweek vindt wederom een kennismaking plaats. De rollen van elke leerling worden besproken, het afgelopen jaar wordt geanalyseerd en er wordt gekeken naar wat er goed ging en naar wat er nog verbeterd kan worden. De burgerschapslessen waarin een goede omgang met elkaar centraal staat en de mentoruren vinden plaats. Alle tweedejaars leerlingen krijgen voorlichting van Bureau Halt over groepsdruk.

Voor de mavoleerlingen wordt een schoolreis georganiseerd en voor de leerlingen van het vmbo staat een meerdaags uitje naar Drenthe op het programma. Deze uitjes dragen bij aan het groepsgevoel en aan de sociale veiligheid.

Leerjaar 3

De leerlingen kennen elkaar maar een kennismaking vindt wederom plaats in de eerste week. De rollen van elke leerling worden besproken, het afgelopen jaar wordt geanalyseerd en er wordt gekeken naar wat er goed ging en naar wat er nog verbeterd kan worden. De derdejaars leerlingen havo en vwo kunnen deelnemen aan een stedentrip wat bijdraagt aan een hecht team en een goede sfeer.

Talenturen

Op het Junior College staan talenturen op de lessentabel. De leerlingen kunnen kiezen uit verschillende talenturen voor een periode van zes weken. De derdejaars leerlingen kunnen facultatief aansluiten. Dit betekent dat leerlingen van verschillende afdelingen bij elkaar bij verschillende vakken komen. Dit is goed voor het pedagogisch klimaat. De leerlingen leren elkaar beter kennen en respecteren.

Leerlingenraad

Het Junior College heeft een actieve leerlingenraad met vertegenwoordigers uit alle klassen van de afdeling. De leerlingenraad draagt ook bij aan een goed pedagogisch klimaat van de afdeling. Signalen kunnen zo worden opgevangen en leerlingen kunnen actief bijdragen aan een veilige sfeer.